

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 6P/36/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6422201347
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Zuzan
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2022:6422201347.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Zuzan vo veci starostlivosti o maloletú C. H. J., X.. X.XX.XXXX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Sereď, A. Hlinku 1139/11, 926 01 Sereď, v konaní zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, dieťa matky B. J., X.. XX.X.XXXX, L. XXX XX Ž. X. P., a otca K. G., X.. XX.X.XXXX, L. B. XXXXX/XX C., XXX XX L. X, V.Č.. R. Y. X, XXX XX L., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom, na zmenu ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/58/2020-95 zo dňa 23.03.2021 tak, že nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou C. H.K. X.. XX.XX.XXXX sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Sereď, Andreja Hlinku 1139/11, 926 01 Sereď.

II. Matka je p o v i n n á prispievať na maloletú C. H., X.. XX.XX.XXXX výživným v sume 30% zo sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Sereď so sídlom A. Hlinku 1139/11, 926 01 Sereď.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej C. H. X.. XX.XX.XXXX výživným v sume 100 Eur mesačne, vždy do 25. dňa v mesiaci vopred na účet Centra pre deti a rodiny Sereď so sídlom Andreja Hlinku 1139/11, 926 01 Sereď.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Čoho sa navrhovateľ domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, (§ 220 ods. 2 prvá veta Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“):

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, pracovisko Žiar nad Hronom (ďalej v texte len „úrad“), návrhom doručeným Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa 6.5.2022, navrhol zmenu zariadenia, v ktorom je vykonávaná ústavná starostlivosť nad maloletou, a to z dôvodu, že maloletá vyžaduje zvýšenú starostlivosť o dohľad počas celého dňa. Svoj návrh ďalej odôvodnil nasledovne: Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/58/2020-95 zo dňa 23.3.2021 bola nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa vykonáva v Centre pre deti a rodiny Compass, n.o., Trnava. Obaja rodičia boli zaviazaní prispievať na výživu maloletej vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Maloletá bola dňa 19.5.2021 prijatá do Centra pre deti a rodiny Compass, n.o., Trnava. Následne dňa 20.5.2021 bola úradu doručená žiadosť Centra pre deti a rodiny Compass, n.o., Trnava o zmenu zariadenia, a to z dôvodu, že maloletá bola hospitalizovaná v Detskej psychiatrickej liečebni,

Hraň, so špecifikovaným základným ochorením: mierna duševná zaostalosť s významnou poruchou správania a s potrebou pozorovania. U maloletej nie sú poruchy správania primárnou diagnózou, poruchy správania vyplývajú z mentálneho postihnutia. Aktuálny stav intelektových schopností jej nedovoľuje začleniť sa v skupine detí s poruchami správania v centre, nakoľko nedokáže porozumieť a dodržiavať pravidlá správania v centre. Potrebne je maloletú premiestniť do vhodného zariadenia pre deti s duševnými poruchami. Úrad ďalej konštatoval, že nariadená ústavná starostlivosť plní svoj účel. Mentálna úroveň limituje schopnosť sebaregulácie maloletej a schopnosť porozumieť sociálnym situáciám a adekvátne ich riešiť. Maloletá nedokáže kontrolovať svoje správanie, čo sa prejavuje v impulzívnom správaní a uspokojovaní aktuálne vzniknutých potrieb. Poruchy správania maloletej vyplývajú z duševnej zaostalosti maloletej v dôsledku citovej a sociálnej deprivácie v detstve, nevhodné vzorce správania jej v minulosti poskytovali spoľahlivý spôsob naplnenia jej potrieb. Taktiež v dôsledku mentálneho postihnutia nie je schopná porozumieť pravidlám v skupine, potrebuje individuálny prístup vychovávateľa. Zvýšenú pozornosť a starostlivosť personálu počas celého dňa. Preradenie maloletej do špecializovanej skupiny detí s duševnou poruchou je v najlepšom záujme. Matka maloletej je nezamestnaná, evidovaná ako uchádzač o zamestnanie a poberá dávku v hmotnej núdzi. Aktuálne nemá vhodné bytové, ekonomické a sociálne pomery na to, aby mohla zabezpečovať riadnu osobnú starostlivosť nad maloletou. Navyše pre zdravotný stav maloletej by starostlivosť o ňu ani nezvládla. S maloletou je v telefonickom kontakte, osobne v zariadení na návšteve nebola. Vyživovaciu povinnosť si plní pravidelne. Otec maloletej býva a pracuje v Stupave, maloletú naposledy kontaktoval dňa 23.2.2022, navštíviť ju nebol. Vyživovaciu povinnosť si plní pravidelne. Odborný tím Centra pre deti a rodiny Compass, n.o., Trnava odporúča preradenie maloletej z ich ústavného zariadenia do Centra pre deti a rodiny Sereď, nakoľko je to v najlepšom záujme dieťaťa. Centrum pre deti a rodiny Sereď súhlasilo s prijatím maloletej od 16.5.2022.

1.1 Spolu s podaným návrhom vo veci samej podal úrad aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhol Centru pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava nariadiť odovzdať maloletú do Centra pre deti a rodiny Sereď, v ktorom sa bude realizovať ústavná starostlivosť a zaviazat rodičov maloletej prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa.

1.2 K návrhu pripojil správu o priebehu pobytu maloletej v Centre pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava, z ktorej vyplýva, že maloletú odporúčajú preradiť do špecializovanej skupiny detí s duševnou poruchou, posudok Špeciálnej základnej školy internátnej v Trnave na maloletú, z ktorého vyplýva, že maloletá má problémy so zvládnutím učiva predpísaného učebnými osnovami, dosahuje slabé vyučovacie výsledky, svojím správaním narušuje vyučovací proces, je chaotická a nevyspytateľná; záznam z incidentu - napadnutie asistentky maloletou a mailovú komunikáciu týkajúcu sa prijatia maloletej do Centra pre deti a rodiny Sereď.

2. Dňa 11.5.2022 tunajší súd nariadil uznesením č.k. 6P/36/2022-23 neodkladné opatrenie, ktorým uložil Centru pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava povinnosť dočasne odovzdať maloletú do starostlivosti Centra pre deti a rodiny Sereď. Zároveň zaviazal oboch rodičov maloletej na plnenie vyživovacej povinnosti vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa na účet Centra pre deti a rodiny Sereď. Dňa 16.5.2022 bola maloletá premiestnená do špecializovanej samostatnej skupiny pre deti s duševnými poruchami v Centre pre deti a rodiny Sereď.

3. Otec sa k podanému návrhu písomne nevyjadril.

4. Matka sa k podanému návrhu písomne nevyjadrila.

5. K návrhu sa vyjadrilo Centrum pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava, ktoré s podaným návrhom súhlasí, nakoľko zdravotný stav maloletej si vyžaduje osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine centra pre deti a rodiny s duševnou poruchou, ktorá je zriadená v Centre pre deti a rodiny Sereď. Centrum pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava takouto skupinou nedisponuje.

6. K návrhu sa vyjadrilo aj Centrum pre deti a rodiny Sereď, ktoré s podaným návrhom súhlasí.

7. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo dňa 21.9.2022, sa matka maloletej vyjadrila k podanému návrhu tak, že s ním súhlasí, s maloletou sa nestretáva, ale sú v telefonickom kontakte. Výživné uhradza

pravidelne na účet Centra pre deti a rodiny Sereď. Otec sa s podaným návrhom súhlasí, s maloletou sa nestretáva, bol informovaný o zmene zariadenia a výživné uhradza pravidelne na účet Centra pre deti a rodiny Sereď. Na pojednávaní tiež bola úradom doložená správa Centra pre deti a rodiny Sereď, v ktorej sa konštatuje, že adaptácia maloletej v skupine prebehla dobre, zaradila sa medzi deti v škole aj v skupine. Zo školy má pozitívne hodnotenia, na skupine sa zapája do skupinových aktivít, vychovávateľov rešpektuje. Rada sa učí, potrebuje však pri tom pomoc špeciálneho pedagóga, nakoľko zadaným úlohám často nerozumie. Maloletá sa občas telefonicky kontaktuje s matkou (iniciatíva je na strane centra), kontakt s otcom nie je žiadny.

Ako súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkaz na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 220 ods. 2 druhá veta CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP):

8. Podľa § 54 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

8.1 Podľa § 54 ods. 4 zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

8.2 Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaduje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

8.3 Podľa § 62 ods. 1,2,4,5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

8.4 Podľa § 75 ods. 1, prvá veta Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

9. Súd vykonal dokazovanie oboznámením návrhu vrátane jeho príloh, vylúčením účastníkov a kolízneho opatrovníka, oboznámením oznámenia Centra pre deti a rodiny Compass, n.o. Trnava o premiestnení maloletej, posudku na účely konania, oznámenia Centra pre deti a rodiny Sereď o prijatí maloletej do ich zariadenia, potvrdenia o príjme otca, z ktorého vyplýva čistá priemerná mesačná mzda otca vo výške 1018,61 €, potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o tom, že matka poberá dávku v hmotnej núdzi, potvrdenia o výške tejto dávky vo výške 68,80 Eur mesačne, správy o maloletej z Centra pre deti a rodiny Sereď a pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/58/2020. Po vykonanom dokazovaní bol zistený skutkový stav ako je uvedený v bodoch 1. - 7. odôvodnenia tohto rozhodnutia.

10. Z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že maloletá bola na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 6P/36/2022-23 dňa 16.5.2022 umiestnená do Centra pre deti a rodiny Sereď. Rodičia maloletej nežijú spolu, matka maloletej žije v Pitelovej u priateľovej mamy. Je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie a poberá dávku v hmotnej núdzi. Otec býva v garsónke v Bratislave, s priateľkou a maloletým synom. Je zamestnaný a jeho priemerný plat je 1 018,61 € mesačne.

11. Súd sa stotožnil s názorom kolízneho opatrovníka, že zmena zariadenia, v ktorom sa vykonáva ústavná starostlivosť nad maloletou je v jej najlepšom záujme. Maloletá potrebuje individuálny prístup vychovávateľa, zvýšenú pozornosť a starostlivosť personálu počas celého dňa. Maloletá je od 16.5.2022 umiestnená v Centre pre deti a rodiny Sereď. Jej adaptácia prebehla dobre, zaradila sa do skupiny, ako aj v škole. Vzhľadom na uvedené súd rozhodol o zmene zariadenia, v ktorom je vykonávaná ústavná starostlivosť nad maloletou tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

12. Keďže je nad maloletou nariadená ústavná starostlivosť, súd sa následne zaoberal otázkou určenia výšky výživného. Matka je nezamestnaná a poberá len dávku v hmotnej núdzi vo výške 68,80 € mesačne. Otec je zamestnancom spoločnosť Golde Lozorno spol. s r.o., a jeho priemerná mesačná mzda je 1 018,61 €. Jeho výdavky predstavujú platbu za nájom a energie spolu 420,- € mesačne, splátka úveru vo výške 320,- € mesačne a bežné výdavky na stravu, hygienické potreby, ošatenie a obutie vo výške 200,- € mesačne.

13. Po vykonanom dokazovaní a vyhodnotení dôkazov súd dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu mal. C. H. sumou 100,- € mesačne. Pri určovaní samotnej výšky výživného súd vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 75 ods. 1 prvá veta ZoR, t.j. veku, odôvodnených potrieb mal. dieťaťa, ako aj možností, schopností a majetkových pomerov osoby povinnej platiť výživné. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určí súd. Vzhľadom na skutočnosť, že nad maloletou je ustanovená ústavná starostlivosť, osobnú starostlivosť o ňu nevykonáva ani jeden z rodičov. Ani jeden z rodičov si maloletú neberie na krátkodobé, či dlhšie pobyty, čím by si nahrádzal platenie výživného. Čo sa týka výšky výživného, výška mesačných výdavkov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa (bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady spojené s plnením školskej dochádzky, preprava dieťaťa, poplatky za záujmovú činnosť). Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť rodičov len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity, aby sa deti podieľali na výhodách vyššej životnej úrovne rodičov. Výživné by nemalo pokrývať len základné a nevyhnutné výdavky, ale aj výdavky mimoriadne. Súd pri rozhodovaní o výške výživného vzal do úvahy len výdavky základné a nevyhnutné a s prihliadnutím na majetkové pomery otca určil výživné vo výške 100,- €, s prihliadnutím na majetkové pomery matky určil výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Súd pri rozhodovaní o výške výživného prihliadol na skutočnosť, že otec má aj ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Avšak otec neprejavuje skutočný záujem o maloletú, nie je s ňou žiadnym kontakte. Je potrebné zdôrazniť, že na rozdiel od maloletého dieťaťa, ktoré si na krytie svojich základných potrieb príjem zabezpečiť nevie, je povinnosťou rodiča prispievať na výživu maloletého, nakoľko je prvoradou povinnosťou rodiča, aby zabezpečil príjem na krytie svojich potrieb a potrieb svojich mal. detí. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predchádza všetky ostatné povinnosti a predchádza všetky ostatné výdavky. V tejto súvislosti súd apeluje aj na matku, aby zabezpečila príjem, z ktorého bude schopná uhrádzať nevyhnutné výdavky na dcéru. Súd z týchto dôvodov po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

5. Týmto zároveň došlo k zmene rozsudku, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť nad maloletou, a to rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 9P/58/2020-95 zo dňa 23.3.2021.

6. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žiar nad Hronom v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto odvolanie podal.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1 § 365 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z.z. - Exekučný poriadok.